

Tatjana Lukić

LA, LA, LA

Priredila Ferida Duraković

BALKANSKI KNJIŽEVNI GLASNIK
MMIX

i ništa više (nothing else)

ne, nisam se zadesila na trgu kad je pala granata
jeste, ranjen je tada netko meni drag
ne, nisam spavala u podrumu
jeste, telefoniram svake noći onima
koji su spavali tamo
ne, nisam muškarac i nisu me odveli u logor
jesam, srela sam nekoga tko je izašao iz žice
s metkom u plućima
ne, nisam vidjela nikoga kako umire
jesam, gledala sam leševe kako plutaju rijekom
ne, nisam umirala od gladi
jesam, prodala sam svoj vjenčani prsten
i kupila hljeb i mlijeko
ne, nitko me nije istjerao iz moje kuće
a jeste netko promijenio brave i legao u moj krevet
ne, nisam kupila mali pištolj
koji sam jednom vidjela u izlogu
a jeste, svidio mi se, u džep bi mi sasvim fino stao
ne, nisam ja birala obalu rijeke
na kojoj ću se zadesiti
a jeste, znam, mogla sam naučiti da plivam
ne, nije me bilo strah
a jesam plakala gledajući avione kako tutnje
ne, nisu me čuli, bila sam predaleko,
na samoj zemlji
jesam, znala sam da će baciti bombu
u tvoje dvorište
ma ne, u stvari, nisam znala,
samo sam brinula da bi je mogli baciti

jeste, sjećam se svega
ne, nije bilo hladno, to je ljeto bilo prekrasno
izvela bih svoju bebu u kolicima u šetnju i pjevala
joj
po cijeli dan
o čemu sam joj pjevala?
o oblacima i pticama,
o željama i zvijezdama,
la la la,
eto to, i ništa više

2003.
(prevod Tatjana Lukić)

1959

behar se bijaše rasuo cijelom bosnom
kad je majka kročila na balkon
i duboko udahnula: šumski povjetarac zamrsio
joj je kosu, a ja sam se odjednom pomakla
u stomaku i udarila je, živa

baš tada, tamo preko oceana, mladi i prelijepi
fidel objavio je:
naša revolucije nije crvena nego maslinasto zelena,
bradati revolucionari
ispustili su oružje i sretni otišli u šećerna polja

volio bih da ima tvoje oči, mislio je otac
očekujući sina, i poljubio mamin zeleni osmijeh

prodati su prvi primjerci prsatih lutaka
na zapadnoj strani zida što je rastao,
i tako je počela barbiena vječnost

cijelo su se ljeto djeca igrala i plesala u parku
u ritmu *marine*, koja je letjela iz radija kroz
čipkaste zavjese svih domova

ali preko granica
narastala je nekakva teška tišina ponovno
od budimpešte do kuće bake i djeda
baš pravi put u melanholiju

rat se zamrzavao u zraku, posvuda,
ali u purpurnoj krpici jedne začarane zemlje
grožđe je sazrijevalo
kad sam iskliznula u ovaj svijet

prije nego sam imala vremena da zaplačem
crvena je prašina pomela maslinastozelenu
s ulica havane

vjetrovi su se igrali tamo preko mora
s gomilom novih zastava svih boja
iznad slobodnih zemlja

iza svoje nove sklepane daščare
dolje niže, u yarralumli, tu gdje će svijet okončati,
mlad jedan naseljenik, talijanski građevinar,
zasadio je drvo masline

zemlja se polako vrtjela
skupljajući snagu
za šta?
to čak ni ciganka što je gledala u bebin dlan
nije mogla pogoditi

ispit iz pucanja (shooting exams)

časovi općenarodne odbrane bili su dvaput
sedmično, ubačeni između latinskog i
historije umjetnosti, obavezni kao i sve drugo,
u školskoj učionici
u kojoj su bili ormari puni pušaka što su se sijale

bile su prilično beskorisne, te školske lekcije o
patriotizmu, ratnoj taktici
i oružju, posebno s proljeća,
kad su svi prozori bili
otvoreni i mi bismo brzo zaboravljali
na pokret otpora,
napadnuti
pljuskom behara s eskadrona trešnjevih stabala
u školskom dvorištu

samo bi nam se na kraju časa, kad bismo se igrali
s našim puškama m42,
krv vratila u bubuljičave obraze, čistili bismo,
rastavljali,
pa sastavljali ponovno svaku pušku u dragocjenu
igračku, sjajnu i hladnu kao
dragi kamen

praktični dio bio je posebno veselje kojem smo se
radovali, cijeli dan proveli bismo
na streljačkom terenu na ulazu u grad,
valjali bismo se po zemlji
i znojili, uzimajući na metu neprijatelja

koji se cerio
iz niza crnih
krugova, bilo je tako stvarno,
a uzbudljivije od igara
ljubljenja

koje smo sanjali

a to bijaše jedini put kad je moja čarobnjačka
vještina palila, to kako
sam uspjela da varam ne mogu objasniti,
ali uvijek je bio
urađeno kako treba:
mirno ležim s puškom pritisnutom na pravo
mjesto mog vrućeg ramena,
s oba oka sklopljena sve vrijeme, pucam naslijepo
u daljinu i
drhtim, dobivala sam petice, ponekad i s više
pogodaka

u centar nego što sam ispalila

karabinjer što drhti, sad kad starim jedva da se
sjećam ijedne vježbe,
'*o tempora, o mores*' jedino je što ostaje, a ja se
pitam skrećući oči
na tamne rupe nebesa: ko je taj slijepi majstor
što puca
pošteno svake noći u drugu zvijezdu
padalicu?

mursa, rez (mursa, a cut)

najprije: panorama grada
pošto nema brijega, snimati sa krova
najviše zgrade uz tramvajsku prugu:
gornji grad, donji grad
široki, spori planovi
zumirati zatim industrijsku četvrt
tačnije, početak crnog puta
pratiti kamerom drvored, naglasiti krošnje,
jednako slomljenu i granu u cvatu, pticu
dok polijeće i gnijezdo u plamenu

samo polagano, kao što korača učenica drugog
gimnazije, u predvečerje, poslije nastave

pred kapijom: rez
ako istrči malo bijelo pseto obavezno ići krupni
plan, rez
terasa, ako je ima, pletena stolica, naočale i
novine, rez
okrenuti objektiv prema prozorima, sjediti
mirno, oštrina dubinska
pustiti traku da iscuri na nepomičnoj slici
dvorišta

ako nema kuće, terase, prozora, ni oraha?
pronaći neku travku u bašti
i pustiti traku da iscuri

ako nema traga ni travama?
okrenuti kameru prema nebu

i pustiti traku da iscuri

(prevela Tatjana Lukić)

sarajevo

postoji ulica
uz koju sam se dugo verala
i kuća ista stoji

ali se ja prema gradu ne pomjeram

znam da bi u susret
raširenih ruku
svi pomrli pošli

živi bi nabirali obrve
i prolazili šutke

i ovdje je ciča zima
dok trnem svjetiljku
kroz cijelac se teško
probija san:

sam bog će znati
je li zatvoren prozor
kroz koji motriš ulicu?
još uvijek skriven i sam?

i je li preživio minule smetove
porculanski anđeo na stolu kraj pepeljare?

(prevela Tatjana Lukić)

jutarnja kafa (morning coffee)

*kafu mi draga ispeci... a ja ću doći oko pola noći
da legnem kraj tebe...*

Bosanska sevdalinka

ona je taman uključila ploču da pristavi vodu
za kafu, i
stavila dva fildžana, kašičice i zdjelu sa
šećerom
na tacnu,
on je čitao stare novine na svome mjestu
za stolom,
licem prema
staklenim vratima balkona

crkveni toranj i džamija nagnuli su se
prema prozoru
njihove kuhinje, tražeći nekoga živog;
grad ispod bijaše
prazan, svi su sinoć pobjegli u šumu,
oluja dolazi, vikali su, a onda otišli,
on je osjetio da
to mora reći još jednom, pa što da idemo,
ovo je naša kuća,
a ovo nije naš rat, ponovio je mirno,
ona je klimnula glavom i otvorila
kutiju s kafom, a i gdje bismo išli uopće,
nije to izgovorila,

on joj je pripalio cigaretu, pa onda jednu sebi,
i tada
se desilo,
uletio je kao vihor jedan muškarac,
automatom razlupao vrata, dječak tek,
od dvadeset-dvadeset jednu, ne stariji,
u punoj vojničkoj uniformi,
zabuljio se u njih kao da je ugledao dva
sjedeca duha,
ko ste vi,
i *šta vi radite ovdje*, to je zazvučalo kao da
izvikuje komandu, ali on
je sa svoga mjesta za stolom mirno rekao
mi smo u svojoj kući i pijemo kafu,
ona je klimnula, pa bacila cigaretu
u pepeljaru, eto to je to, ovo je
kraj,
nije to rekla,
ali poslušala je sljedeće naređenje,
ustala i okrenula se zidu onom
do hladnjaka, dječakova puška surovo ju je
gurala,
ona je ostala
mirna i pribrana, i gledala je
u blijedu modru boju, *u svojoj ste kući,*
starkelje, jašta, hajde
zabavite se malko u svojoj kući, dječak je
koraknuo nazad prema vratima i zapucao
jednom, dvaput, šest puta, nije bila sigurna
koliko, a sve
oko nje u zid, kuhinja
se zatresla, a možda to već bijaše pakao,

ne bi znala,
nije mogla
da se okrene, čak ni kad je sve stalo
a dječak rekao
dosta je bilo, hajde sad da popijemo kafu,
spustio je pušku ispod stola, i
sjeo do njega, on je buljio
u balkonska vrata

godinu kasnije ona je taman uključila ploču
da pristavi kafu, i
izašla na balkon
da zalije cvijeće, on je sjedio na svome mjestu
za stolom, čitao
novine, ali kad je ona ušla, on je ležao na
podu,
tik do hladnjaka, miran, s licem modrim,
već hladan,
iznenada,
eto tako,
ode.

je li to važno? (is this important?)

to nije važno

kaže mi prijatelj
kad mu priznam da ne pišem
više, nikako, čak ni pisma
onim koje volim; ne smijem se žaliti

on je bio pjesnik, i još je pjesnik
uvijek je pisao s vremena na vrijeme
dopunjujući svoju biografiju bez odlaganja

jer države se smanjuju na farme
za svakog ima izvjesne šanse
da u vlastitom gradu postane laureat
valja samo napisati nešto s vremena na
vrijeme
o oluji o munji o gnjevu
a prljavoj vodi što pljuska preko komšijske
ograda
na naše cvjetne lijehe

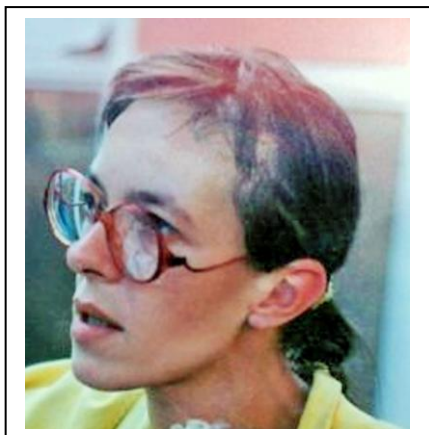
ali meni je ponestalo dvorišta
a nije mi do njih više ni stalo

ja bih da kažem koju o bolu u prsima
kad prevrćem listove kakve stihozbirke
o mučnini kad se prisjetim kakve rime
i o tome kako zaliječim tu bol

on se ne pita kako ja preživim noć
i kako preturim preko glave dan

zar je to važno? pita
i šalje tople pozdrave
onako kako bi stari porodični ljekar smirio
i ispratio hipohondra
sa svojih vrata

Beleška o piscu

Tatjana Lukić
rođena je u
Osijeku, Hrvatska,
1959. godine.
Studirala je
filozofiju i
sociologiju u
Sarajevu, BiH, a
živjela u Hrvatskoj,
Bosni i Hercegovini,
Srbiji i Češkoj
Republici, prije
nego je 1992.

godine stigla u Australiju kao izbjeglica sa svojom mladom porodicom. Tokom 1980-ih objavila je četiri knjige poezije diljem bivše Jugoslavije; objavljivala u najvažnijim jugoslavenskim književnim magazinima, i primila nekoliko nagrada za poeziju. Radila je kao gimnazijska profesorica, urednica za poeziju i sociologinja istraživačica. Nakon dolaska u Australiju poeziju nije pisala skoro deset godina. Naučila je jezik, studirala i radila za razne vladine odjele kao istraživač i analitičar.

Njene nove pjesme, napisane na engleskom jeziku, objavljene su u Australiji i u svijetu.

Vijest od 24. novembra 2009. godine:

“Earlier this evening, at the 2009 ACT Arts Awards night at the Belconnen Arts Centre,

Jelena accepted a certificate indicating that Tatjana Lukic was awarded a posthumous award for poetry from the Canberra Critics' Circle "for her book La, La, La, her first poetry collection in English, which has a strong sense of the ... poet's personality and her resilience under the threat of political violence and personal stresses."

“Večeras je, povodom Dodjele nagrada ACT za umjetnost u Umjetničkom centru Belconnen, Jelena (Tatjanina kćer, *op. ur.*) primila priznanje kojim se Tatjani Lukić posthumno dodjeljuje Nagrada za poeziju Kruga kritičara Cenberre za knjigu *La, la, la*, njenu prvu pjesničku knjigu napisanu na engleskom jeziku, koja u sebi sadrži snažno osjećanje...za njenu pjesničku osobnost i njen otpor prema političkom nasilju i ličnim udarima.”

Balkansko književno društvo – Balkanski književni glasnik
www.glasnik.net

Edicija *Poezija*
Tatjana Lukić, La, la, la

Glavni i odgovorni urednik Dušan Gojkov
Urednik Vesna Denčić

Copyright © Tatjana Lukić & Ferida Duraković & Balkanski književni glasnik – BKG, 2009.

CIP – Katalogizacija u publikaciji, Narodna biblioteka Srbije, Beograd 82

BALKANSKI KNJIŽEVNI GLASNIK, [Elektronski izvor] /
Elektronski časopis. Način dostupa (URL) www.glasnik.net
Glavni i odgovorni urednik Dušan Gojkov.
Urednik PDF izdanja Vesna Denčić.
PDF dodatak časopisu.

ISSN 1452-9254 = Balkanski književni glasnik (Online)
COBISS.SR-ID 141175564

BKG 2 / 2009. Sveska 21. PDF SEPARAT
EDICIJA „ČITAJ I DAJ DALJE“